

POLSKI ZWIĄZEK JEŹDZIECKI

PRZEPISY O SĘDZIACH JEŹDZIECKICH

Wydanie 6.5, ważne od dnia 7 marca 2013 roku.
ze zmianami z dnia 21. 03. 2014

Kodeks postępowania zgodnego z dobrem konia

Polski Związek Jeździecki prosi wszystkie osoby zaangażowane w jakikolwiek sposób w sporty konne, o przestrzeganie poniżej przedstawionego kodeksu oraz zasady, że dobro konia jest najważniejsze. Dobro konia musi być zawsze i wszędzie uwzględniane w sportach konnych i nie może być podporządkowane współzawodnictwu sportowemu ani innym celom np. komercyjnym

1. Na wszystkich etapach treningu i przygotowań konia do startów, dobrostan konia musi stać ponad wszelkimi innymi wymaganiami. Dotyczy to stałej opieki, metod treningu, starannego obrządku, kucia oraz transportu.
 - a) Warunki stajenne, żywienie i trening muszą być zgodne z zasadami prawidłowego postępowania z koniem oraz nie mogą zaburzać jego dobrostanu. Niedopuszczalne jest postępowanie, które może powodować cierpienie fizyczne lub psychiczne konia podczas zawodów lub poza nimi.
 - b) Konie mogą być trenowane w sposób, który odpowiada ich możliwościom fizycznym i poziomowi dojrzałości psychicznej. Nie mogą być poddawane żadnym metodom szkoleniowym, które są brutalne, powodują strach, lub do których konie nie zostały odpowiednio przygotowane.
 - c) Dbłość o kopyta i kucie musi spełniać wysokie standardy.
 - d) Sprzęt jeździecki musi być tak zaprojektowany i dopasowany, aby uniknąć ryzyka uszkodzenia ciała.
 - e) Podczas transportu konie muszą być w pełni zabezpieczone przed urazami i innymi zagrożeniami zdrowia. Pojazd musi być bezpieczny, dobrze wentylowany, utrzymany w wysokim standardzie technicznym, regularnie dezynfekowany i prowadzony przez kompetentnych kierowców. Fachowa obsługa musi być zawsze gotowa do zaopiekowania się koniem.
 - f) Wszystkie transporty koni muszą być starannie zaplanowane. Muszą być uwzględnione regularne przerwy na odpoczynek z dostępem do pożywienia i wody.
2. Konie i jeźdźcy muszą być zdrowi, kompetentni i wytrenowani, zanim wezmą udział w zawodach. Dotyczy to także stosowanych leków, środków medycznych oraz zabiegów chirurgicznych zagrażających dobrostanowi konia lub ciąży klaczy, oraz przypadków nadużywania pomocy medycznej.
 - a) Tylko właściwie przygotowane konie i zawodnicy o potwierdzonych umiejętnościach mogą brać udział w zawodach.

- b) Żaden koń wykazujący oznaki choroby, kulawizny lub innych znaczących dolegliwości, czy wcześniej występujących zaburzeń nie może zostać dopuszczony do startu lub kontynuować udziału w zawodach, jeżeli będzie to zagrażało dobrostanowi konia. W przypadku wątpliwości należy zwrócić się po opinię do lekarza weterynarii.
 - c) Stosowanie środków dopingujących i niedozwolonych leków jest poważnym nadużyciem dobrostanu konia i jest niedopuszczalne.
 - d) Po leczeniu weterynaryjnym należy zapewnić koniowi wystarczająco długi czas na pełny powrót do zdrowia przed ponownym udziałem w zawodach.
 - e) Nie są dozwolone jakiegokolwiek zabiegi chirurgiczne, które zagrażają dobrostanowi konia lub bezpieczeństwu innych koni lub zawodników uczestniczących w zawodach.
 - f) Klacze ciężarne po upływie czwartego miesiąca ciąży ani klacze ze źrebięciem nie mogą startować w zawodach.
 - g) Nie będzie akceptowane okrucieństwo wobec konia przy użyciu naturalnych pomocy jeździeckich lub pomocy dodatkowych (np. bat, ostrogi, itp.).
3. Udział w zawodach nie może naruszać dobrostanu konia. Należy zwracać szczególną uwagę na teren zawodów, stan techniczny podłoża, warunki stajenne i atmosferyczne, kondycję koni i ich bezpieczeństwo, także podczas podróży powrotnej z zawodów.
- a) Konie mogą być trenowane i startować wyłącznie na odpowiedniej i bezpiecznej podłożu. Wszystkie nawierzchnie, po których konie chodzą, trenują lub rywalizują muszą być zaprojektowane i utrzymane tak, aby ograniczyć czynniki mogące prowadzić do kontuzji. Należy zwrócić szczególną uwagę na przygotowanie, skład i utrzymanie nawierzchni.
 - b) Wszystkie przeszkody muszą być zaprojektowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo konia.
 - c) Zawody nie mogą być rozgrywane w ekstremalnych warunkach pogodowych, jeśli może być zagrożony dobrostan lub bezpieczeństwo koni. Należy zapewnić środki niezbędne do szybkiego schłodzenia koni zaraz po zakończeniu przejazdu.
 - d) Stajnie muszą być bezpieczne, higieniczne, komfortowe, dobrze wentylowane i o wystarczających wymiarach dla typu i usposobienia konia. Zawsze musi być dostępna czysta, dobrej jakości i odpowiednia pasza oraz ściółka, świeża woda do picia i woda gospodarcza.
 - e) Po zawodach koń musi być w dobrej kondycji przed podróżą powrotną.

4. Należy dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić koniom staranną opiekę po zakończeniu zawodów, a także humanitarne traktowanie po zakończeniu kariery sportowej. Dotyczy to właściwej opieki weterynaryjnej, leczenia obrażeń odniesionych na zawodach, spokojnej starości, ewentualnie eutanazji.
 - a) Na terenie zawodów zawsze musi być dostępna opieka weterynaryjna.
 - b) Jeśli koń jest kontuzjowany lub przemęczony podczas zawodów, to jeździec musi zaprzestać jazdy, a lekarz weterynarii musi zbadać konia.
 - c) W razie konieczności koń powinien zostać przetransportowany ambulansem do najbliższej, odpowiedniej kliniki w celu dalszego diagnozowania i leczenia. Kontuzjowane konie muszą przed transportem otrzymać właściwą wspomagającą pomoc lekarsko-weterynaryjną.
 - d) Przypadki urazów koni podczas zawodów powinny być monitorowane. Jakość podłoża, częstość konkursów i jakiegokolwiek inne czynniki ryzyka powinny być dokładnie analizowane, aby wskazać sposób minimalizowania ryzyka występowania urazów.
 - e) Jeśli urazy są bardzo poważne, z humanitarnych powodów i jedynie w celu zmniejszenia cierpienia, koń może zostać poddany eutanazji przez lekarza weterynarii, tak szybko, jak to możliwe.
Należy dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić koniom godne i humanitarne traktowanie po zakończeniu kariery sportowej.
5. Polski Związek Jeździecki usilnie zachęca wszystkie osoby działające jeździectwie do stałego podnoszenia swojej wiedzy oraz umiejętności dotyczących wszelkich aspektów współpracy z koniem.

Spis treści		Str.
Art. 1.	Osoby oficjalne na zawodach jeździeckich	7
Art. 2.	Kolegium Sędziów PZJ	7
Art. 3.	Kolegium Sędziów WZJ	8
Art. 4.	Komisja Sędziowska	8
Art. 5.	Zespół orzekający komisji sędziowskiej	9
Art. 6.	Sędzia Główny zawodów	9
Art. 7.	Zastępca Sędziego Głównego	10
Art. 8.	Komisja odwoławcza	10
Art. 9.	Obsady sędziowskie	10
Art. 10.	Wyposażenie sędziego	11
Art. 11.	Strój sędziowski	11
Art. 12.	Ważność wyników zawodów	12
Art. 13.	Delegat sędziowski PZJ	12
Art. 14.	Delegat sędziowski WZJ	13
Art. 15.	Koszty osób oficjalnych	13
Art. 16.	Komisarz Generalny PZJ	15
Art. 17.	Krajowy sędzia jeździecki	16
Art. 18.	Zmiana danych osobowych sędziego	16
Art. 19.	Licencje sędziowskie	17
Art. 20.	Klasy sędziowskie	17
Art. 21.	Międzynarodowy sędzia jeździecki	18
Art. 22.	Kursy i seminaria sędziowskie	18
Art. 23.	Nadawanie uprawnień klasy 3	21
Art. 24.	Listy internetowe i legitymacje sędziowskie	21
Art. 25.	Promocja sędziów z klasy 3 na klasę 2	22
Art. 26.	Promocja sędziów z klasy 3 na 2 w ujeżdżeniu	22
Art. 27.	Promocja sędziów z klasy 3 na 2 w skokach	23
Art. 28.	Promocja sędziów z klasy 3 na 2 w WKKW	23
Art. 29.	Promocja sędziów z klasy 3 na 2 w powożeniu	24
Art. 30.	Promocja sędziów z klasy 3 na 2 w wołyżerce	25
Art. 31.	Promocja sędziów z klasy 3 na 2 w rajdach	25

Art. 32.	Promocja sędziów z klasy 3 na 2 w reiningu	26
Art. 33.	Promocja sędziów z klasy 2 na klasę 1	26
Art. 34.	Klasa państwowa	26
Art. 35.	Sędzia promotor	27
Art. 36.	Egzamin promocyjny	28
Art. 37.	Ocena sędziego	28
Art. 38.	Ujeżdżenie – uprawnienia sędziowskie	29
Art. 39.	Skoki – uprawnienia sędziowskie	29
Art. 40.	WKKW – uprawnienia sędziowskie	29
Art. 41.	Powożenie – uprawnienia sędziowskie	30
Art. 42.	Woltyżerka – uprawnienia sędziowskie	31
Art. 43.	Rajdy – uprawnienia sędziowskie	31
Art. 44.	Reining – uprawnienia sędziowskie	31
Art. 45.	Uprawnienia sędziów z klasą 1	32
Art. 46.	Sędziowie seniorzy	32
Art. 47.	Odznaki sędziowskie	33
Art. 48.	Honorowa statuetka Kolegium Sędziów	33
Zał. Nr 1	Minimalna liczba osób oficjalnych	35

Artykuł 1. OSOBY OFICJALNE NA ZAWODACH JEŹDZIECKICH

1. Na zawodach we wszystkich dyscyplinach jeździeckich, do pełnienia różnych specjalistycznych funkcji, powoływane są osoby z odpowiednimi uprawnieniami nazywane osobami oficjalnymi. Osobami oficjalnymi na zawodach są:
 - sędziowie:
 - sędzia główny i członkowie komisji sędziowskiej;
 - pomocniczy;
 - komisarz i asystenci komisarza
 - delegaci:
 - sędziowski;
 - techniczny;
 - asystent delegata technicznego
 - weterynaryjny;
 - gospodarz toru:
 - asystenci gospodarza toru;
 - przewodniczący i członkowie komisji weterynaryjnej;
 - przewodniczący i członkowie komisji odwoławczej.
2. Osoby oficjalne na zawodach mogą pełnić tylko jedną funkcję, do której zostały powołane (wyjątek stanowi delegat techniczny w powożeniu i osoby oficjalne w zawodach autoryzowanych sportu powszechnego)..
3. Udział sędziego zagranicznego, w komisji sędziowskiej, wymaga akceptacji Kolegium Sędziów PZJ

Artykuł 2. KOLEGIUM SĘDZIÓW PZJ

1. Sędziowie wszystkich dyscyplin jeździeckich podlegają Kolegium Sędziów Polskiego Związku Jeździeckiego (KSPZJ).
2. Kolegium Sędziów PZJ:
 - działa w oparciu o regulamin Kolegium Sędziów PZJ;
 - wnioskuje o nadanie uprawnień sędziego jeździeckiego;
 - opiniuje wnioski o nadanie licencji sędziego jeździeckiego;
 - wnioskuje o pozbawienie licencji sędziowskich;
 - awansuje sędziów nadając klasy;
 - zatwierdza obsady sędziowskie na zawody ogólnopolskie i międzynarodowe;
 - opiniuje i zatwierdza zgłoszenia kandydatów na kursy międzynarodowe;

- podejmuje decyzje dotyczące określenia ważności wyników zawodów;
- opracowuje ostateczną redakcję przepisów i regulaminów wszystkich dyscyplin jeździeckich;
- współpracuje z kolegiami sędziowskimi Wojewódzkich Związków Jeździeckich;
- współpracuje z komisjami sportowymi dyscyplin jeździeckich;
- nadaje wyróżnienia i nagrody, lub zgłasza takie wnioski do zarządu PZJ;
- rozpatruje wszelkie uwagi dotyczące pracy osób oficjalnych na zawodach oraz decyduje o dalszym toku postępowania.

Artykuł 3. KOLEGIUM SĘDZIÓW WZJ

1. Każdy Wojewódzki Związek Jeździecki powołuje kolegium sędziów, które organizuje pracę sędziów na swoim terenie.
2. Przewodniczącego KS powołuje zarząd WZJ zgodnie ze statutem lub przyjętym regulaminem.
3. KS WZJ zobowiązane są do:
 - prowadzenia ewidencji sędziów zamieszkałych na terenie ich województwa;
 - zatwierdzania obsad sędziowskich na zawody regionalne w swoim województwie i autoryzowane w swoim województwie;
 - zgłaszania sędziów kandydatów do awansu;
 - dokonywania oceny sędziów;
 - wyznaczania delegatów sędziowskich na zawody regionalne;
4. Wnioskuje do KS PZJ o unieważnienie w części lub w całości wyników zawodów.

Artykuł 4. KOMISJA SĘDZIOWSKA

1. Komisja sędziowska, jest to zespół osób z odpowiednimi uprawnieniami, który ma obowiązek nadzorować przebieg rozgrywanych konkursów lub prób, oraz ustalić i zatwierdzić oficjalne wyniki zawodów.
2. Skład komisji sędziowskiej jest wymieniony w propozycjach zawodów.
3. W skład komisji sędziowskiej wchodzi:
 - sędzia główny zawodów;
 - delegat sędziowski – zastępca sędziego głównego;
 - członkowie komisji sędziowskiej.

Artykuł 5. ZESPÓŁ ORZEKAJĄCY KOMISJI SĘDZIOWSKIEJ

1. Zespołem orzekającym jest część komisji sędziowskiej, pełniąca czynnie funkcje sędziowskie w aktualnie rozgrywanym konkursie lub próbie, dla ustalenia oficjalnych wyników konkursu lub próby.
2. Ustalone przez zespół orzekający wyniki podlegają analizie i zatwierdzeniu przez sędziego głównego zawodów.
3. Zespół orzekający podlega sędziemu głównemu zawodów bez względu na to, czy pełnił on jakąkolwiek funkcję w zespole orzekającym, czy nie.

Artykuł 6. SĘDZIA GŁÓWNY ZAWODÓW

1. Pracami komisji sędziowskiej kieruje sędzia główny zawodów, który odpowiada za:
 - organizację pracy i nadzór nad komisją sędziowską;
 - sporządzenie planu pracy komisji i rotację funkcji sędziowskich;
 - zatwierdzenie list startowych i wyników zawodów. W dyscyplinie WKKW obowiązek ten spoczywa na delegacie technicznym;
 - umieszczenie na wynikach konkursów lub prób składu zespołu orzekającego;
 - współpracę z podległym mu szefem komisarzy zawodów;
 - kontrolowanie obecności służby medycznej i weterynaryjnej zawodów;
 - prawidłową współpracę z:
 - komitetem organizacyjnym zawodów;
 - delegatem technicznym;
 - gospodarzem toru;
 - delegatem weterynaryjnym;
 - lekarzem weterynarii zawodów;
 - lekarzem medycyny zawodów;
 - przedstawicielami mediów.
 - dostarczenie księgowości zawodów wykazu sędziów i komisarzy zawierającego:
 - obowiązujące stawki ryczału dziennego;
 - liczby dni pracy;
 - koszty dojazdu;
 - w przypadku dojazdu samochodem, liczby przejechanych kilometrów, których koszty należy zwrócić.

Artykuł 7. ZASTĘPCA SĘDZIEGO GŁÓWNEGO

1. Zastępcą sędziego głównego jest:
 - na zawodach ogólnopolskich - delegat sędziowski PZJ;
 - na zawodach regionalnych - delegat sędziowski WZJ;
 - na zawodach w dyscyplinie WKKW – nie powołuje się zastępcy sędziego głównego.
2. Zastępca sędziego głównego musi posiadać klasę odpowiednią do rangi zawodów:
 - na zawodach ogólnopolskich – przynajmniej klasę 1;
 - na zawodach regionalnych – przynajmniej klasę 2.
3. Zastępca sędziego głównego zastępuje go:
 - we wszelkich zleconych mu sprawach;
 - w nagłych przypadkach, kiedy zasięgnięcie opinii sędziego głównego jest niemożliwe, a decyzja musi być podjęta natychmiast;
4. W trakcie trwania konkursów lub prób, w miejscu pracy sędziów musi być zawsze obecny sędzia główny lub jego zastępca.

Artykuł 8. KOMISJA ODWOŁAWCZA

1. Komisję odwoławczą powołuje Kolegium Sędziów PZJ.
2. Przewodniczącym komisji odwoławczej musi być sędzia przynajmniej klasy 1 z aktualną licencją w danej dyscyplinie.
3. Uprawnienia i obowiązki komisji odwoławczej opisane są w Przepisach Ogólnych Związku.

Artykuł 9. OBSADY SĘDZIOWSKIE

1. Kolegium Sędziów PZJ powołuje osoby oficjalne na zawody rangi:
 - Mistrzostwa Polski;
 - Mistrzostwa Polski Młodych Koni;
 - Finał Pucharu Polski;
 - Finał Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży;
 - zawody międzynarodowe z wyjątkiem osób powoływanych przez FEI.
2. Kolegium Sędziów:
 - PZJ - wyznacza sędziego głównego i delegata sędziowskiego PZJ na zawody ogólnopolskie.

- WZJ - wyznacza sędziego głównego i delegata sędziowskiego WZJ na zawody regionalne.
3. Skład komisji sędziowskiej, poza osobami wyznaczonymi przez Kolegium Sędziów (pkt. 1-2 powyżej) proponowany jest przez organizatora.
 4. Komitet organizacyjny zawodów musi powiadomić powołanych sędziów przesyłając im propozycje zawodów i określając termin przyjazdu.
 5. Sędzia, który nie może przyjąć funkcji do pełnienia której został wyznaczony, musi najpóźniej 14 dni przed terminem rozpoczęcia zawodów poinformować o tym organizatora zawodów i właściwe KS.

Artykuł 10. WYPOSAŻENIE SĘDZIEGO

1. Sędzia pełniąc funkcję na zawodach powinien posiadać:
 - elektroniczny stoper dokonujący pomiaru czasu z dokładnością przynajmniej do 1/100 sek., z możliwością zatrzymania i restartowania pomiaru bez zerowania wyniku;
 - przepisy ogólne PZJ;
 - przepisy i regulaminy dyscypliny jeździeckiej, w której jest sędzią;
 - przepisy weterynaryjne PZJ;
 - inne oficjalne aktualne interpretacje dotyczące sędziowania.
2. Sędzia jest zobowiązany do znajomości wszelkich aktualnie obowiązujących przepisów i regulaminów, śledzenia zachodzących w nich zmian oraz udziału w seminariach doszkalcających.

Artykuł 11. STRÓJ SĘDZIOWSKI

1. Sędziowie przystępując do pracy na zawodach powinni być ubrani w zwyczajowy strój sędziowski. Tradycyjnym strojem jest granatowa marynarka, popielate spodnie, lub spódnica, koszula, krawat i czarne buty. Dopuszczalne są garnitury w innych stonowanych kolorach. Kobiety, mogą być ubrane w suknie, garsonki lub damskie garnitury. Zarówno dla mężczyzn i kobiet zalecane są kapelusze (meloniki).
2. W dyscyplinach, których część zawodów rozgrywana jest w terenie, podczas tych prób, sędziowie mogą pełnić swoje funkcje w strojach sportowych.
3. Podczas ceremonii dekoracji zwycięzców, sędziowie występują zawsze w opisanych wyżej strojach sędziowskich.

Artykuł 12. WAŻNOŚĆ WYNIKÓW ZAWODÓW

1. Klasyfikacja sportowa zawodników oparta jest na oficjalnych wynikach zawodów. Klasyfikacja ta służy do:
 - przyznania nagród;
 - ustalenia rankingu sportowego zawodników, ewentualnie koni;
 - uzyskiwania norm ustalonych dla zdobywania klas sportowych.
2. Wyniki zawodów są ważne, jeżeli zawody zostały przeprowadzone zgodnie z warunkami zawartymi w przepisach PZJ. Odpowiedzialność za spełnienie tych warunków ponosi sędzia główny zawodów.
3. Wyniki zawodów mogą zostać uznane za nieważne częściowo lub w całości, jeżeli:
 - zawody zostały przeprowadzone w składzie sędziowskim liczbowo mniejszym, niż wymagany;
 - zawody zostały przeprowadzone przez sędziów nie posiadających wymaganych uprawnień;
 - wśród innych osób oficjalnych były osoby bez wymaganych uprawnień;
 - na oficjalnych wynikach znajdują się zawodnicy, lub konie nie posiadający odpowiednich uprawnień do startu w danym konkursie (próbie);
 - warunki techniczne były niezgodne z wymaganymi dla danego konkursu lub próby.
4. Decyzję o unieważnieniu wyników zawodów podejmuje kolegium sędziów.

Artykuł 13. DELEGAT SĘDZIOWSKI PZJ

1. Na zawody ogólnopolskie we wszystkich dyscyplinach jeździeckich, KS PZJ powołuje delegata sędziowskiego Polskiego Związku Jeździeckiego. W dyscyplinie WKKW rolę delegata PZJ pełni sędzia główny.
2. Delegat sędziowski PZJ:
 - nie może tej funkcji pełnić więcej niż 3 razy w roku w tym samym miejscu;
 - musi posiadać co najmniej klasę 1 sędziowską i aktualną licencję w dyscyplinie, w której rozgrywane są zawody;
 - na zawodach jest zastępcą sędziego głównego;
 - pełni wszelkie funkcje sędziowskie przydzielone mu przez sędziego głównego zawodów;

- sporządza sprawozdanie z zawodów, które przesyła do KS PZJ i organizatora zawodów, z kopią dla właściwego WZJ, w terminie 14 dni od dnia ich zakończenia.
3. Delegatem PZJ powinna być osoba z dużym doświadczeniem, gwarantująca ewentualną pomoc komitetowi organizacyjnemu zawodów we wszystkich sprawach, w których jest to jest możliwe. Delegat sędziowski powinien dostrzec wszelkie niedociągnięcia organizacyjne, a w rozmowie z przedstawicielem KO zwrócić na nie uwagę lub wyjaśnić wątpliwości. Wszystkie te sprawy powinny być wymienione w sprawozdaniu z zawodów.

Artykuł 14. DELEGAT SĘDZIOWSKI WZJ

1. Na zawody regionalne, KS WZJ na terenie którego organizowane są zawody, powołuje delegata sędziowskiego Wojewódzkiego Związku Jeździeckiego. W dyscyplinie WKKW rolę delegata WZJ pełni sędzia główny.
2. Delegat sędziowski WZJ:
- nie może pochodzić z klubu lub ośrodka, na terenie którego rozgrywane są zawody;
 - musi posiadać co najmniej klasę 2 sędziowską i aktualną licencję w dyscyplinie, w której rozgrywane są zawody;
 - na zawodach jest zastępcą sędziego głównego;
 - pełni wszelkie funkcje sędziowskie przydzielone mu przez sędziego głównego zawodów;
 - sporządza sprawozdanie z zawodów, które przesyła do KS WZJ i organizatora zawodów w terminie 14 dni od dnia ich zakończenia.
3. Delegatem sędziowskim WZJ powinna być osoba o doświadczeniu, gwarantującym ewentualną pomoc komitetowi organizacyjnemu zawodów we wszystkich sprawach, w których jest to możliwe. Delegat sędziowski powinien dostrzec wszelkie niedociągnięcia organizacyjne, a w rozmowie z przedstawicielem KO zwrócić na nie uwagę lub wyjaśnić wątpliwości. Wszystkie te sprawy powinny być zapisane w sprawozdaniu z zawodów.

Artykuł 15. KOSZTY OSÓB OFICJALNYCH

1. Komitet organizacyjny zawodów ponosi pełne koszty:
- ekwiwalentu;
 - podróży;
 - zakwaterowania;

- wyżywienia;
osób oficjalnych zaproszonych przez siebie, kolegia sędziów PZJ/WZJ lub wyznaczonych przez Międzynarodową Federację Jeździecką(FEI).
2. Ekwiwalent przysługuje za każdy dzień faktycznej i niezbędnej obecności sędziego.
 3. Jeżeli na zawodach przeprowadzany jest przegląd weterynaryjny koni, który odbywa się w przeddzień rozpoczęcia zawodów, to obecnym na przeglądzie osobom oficjalnym należy się ekwiwalent za ten dzień.
 4. Na zawodach krajowych stawka brutto ekwiwalentu dziennego wynosi 5%, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce, ustalonego za rok poprzedni przez GUS. Dzienny ekwiwalent sędziowski w roku bieżącym jest podany w załączniku do pobrania na stronie internetowej PZJ.
 5. Osobom oficjalnym przysługuje wymieniony w poniższej tabeli % stawki dziennej ekwiwalentu:

Sędzia główny	150%
Delegat techniczny WKKW i powożenia	
Członkowie komisji sędziowskiej	100%
Delegat techniczny	
Komisarze zawodów	
Członkowie komisji weterynaryjnej	
Członkowie komisji odwoławczej	
Gospodarz toru	
Sędziowie przy przeszkodach w próbie terenowej WKKW lub powożenia	75%
Sędziowie pomocniczy, niezależnie od posiadanej klasy:	50%

6. Na zawodach międzynarodowych w Polsce stawka dziennego ekwiwalentu dla osób powołanych przez FEI jest zgodna z Przepisami FEI w danej dyscyplinie.
7. Ekwiwalent przysługuje za czas pracy do 10 godzin. Jeżeli komitet organizacyjny zawodów przewiduje, że czas trwania dnia zawodów będzie dłuższy niż 10 godzin, to powinien zatrudnić większą liczbę sędziów i komisarzy. Jeżeli komisja pozostała w pierwotnym składzie, a czas pracy sędziów i komisarzy przekroczył 10 godzin, to stawka ekwiwalentu za każdą rozpoczętą powyżej tego czasu godzinę, wynosi 15% stawki dziennej. Uzgodnienie z organizatorem konieczności zwiększenia stawki ekwiwalentu należy do obowiązków sędziego głównego.

8. Wynagrodzenie za koncepcję i projekt budowy toru przeszkód, gospodarz toru ustala z organizatorem zawodów.
9. Koszty podróży:
 - za przyjazd samochodem - wg oficjalnej stawki kilometrowej zgodnie z liczbą przejechanych kilometrów. Jeżeli jednym samochodem przyjechało kilka osób, to zwrot kosztów przejazdu przysługuje tylko jednej z nich.
 - inne środki komunikacji rozliczane są zgodnie z ceną posiadanego biletu.
10. Zakwaterowanie i wyżywienie:
11. Komitet organizacyjny zobowiązany jest zapewnić osobom oficjalnym pokoje 1–2 osobowe z łazienką oraz 3 posiłki dziennie;
 - sędziom zagranicznym przysługuje pokój 1-osobowy;
 - w przypadku niezapewnienia wyżywienia, organizator wypłaca ekwiwalent w wysokości 50 zł. dziennie.
12. W przypadku innych propozycji finansowych, komitet organizacyjny zawodów musi je uzgodnić z osobami zainteresowanymi przed przyjazdem na zawody.

Artykuł 16. KOMISARZ GENERALNY PZJ

1. KS PZJ powołuje komisarza generalnego PZJ, który sprawuje kontrolę komisaryczną nad wszystkimi dyscyplinami jeździeckimi.
2. Komisarzem generalnym PZJ może zostać sędzia, który:
 - posiada uprawnienia komisarza FEI;
 - zna język angielski.
3. Do obowiązków komisarza generalnego PZJ należy:
 - powoływanie szefów komisarzy na zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych w Polsce;
 - ocena pracy komisarzy na zawodach;
 - szkolenie sędziów w zakresie obowiązków komisarzy;
 - kwalifikacja sędziów na kurs komisarzy FEI;
 - weryfikacja listy komisarzy FEI w poszczególnych dyscyplinach.
4. Komisarz generalny jest zobowiązany do:
 - współpracy z komisarzem koordynatorem FEI;
 - udziału w szkoleniach FEI;
 - składania KS PZJ rocznych sprawozdań ze swojej działalności.

Artykuł 17. KRAJOWY SĘDZIA JEŹDZIECKI

1. Krajowym sędzią jeździeckim może zostać osoba:

- pełnoletnia;
- posiadająca przynajmniej średnie wykształcenie;
- spełniająca poniższe warunki, czyli:
 - posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych;
 - korzystająca z pełni praw publicznych;
 - która pisemnie zobowiąże się do przestrzegania postanowień statutu, przepisów i regulaminów PZJ oraz Międzynarodowej Federacji Jeździeckiej (FEI);
 - która, podda się odpowiedzialności dyscyplinarnej;
- posiadająca jedną z poniższych odznak/klas/uprawnień:
 - brązowa odznaka jeździecka;
 - klasa sportowa;
 - jeździeckie uprawnienia szkoleniowe które obejmują: instruktorów szkolenia podstawowego PZJ, instruktorów sportu i trenerów PZJ.

W wyjątkowych przypadkach, na wniosek kandydata na sędziego, KS PZJ może wystąpić do Zarządu PZJ, o uchylenie powyższego wymogu;

- która zda egzamin kończący podstawowy kurs sędziowski w jednej z dyscyplin jeździeckich i złoży ślubowanie o poniższej treści:

„Ślubuję uroczyście, pełnić sumiennie obowiązki sędziego jeździectwa, dbając o dobrostan koni, podejmować decyzje zgodnie z wszelkimi obowiązującymi przepisami jeździeckimi, być sędzią przyjaznym i sprawiedliwym, kierować się bezstronnością, zasadami etyki, oraz zawsze przestrzegać zasadę fair play.”

Artykuł 18. ZMIANA DANYCH OSOBOWYCH SĘDZIEGO

Sędzia zmieniający nazwisko, dane kontaktowe (adres zamieszkania, telefon lub adres mailowy) zobowiązany jest zawiadomić o tym na piśmie Biuro PZJ.

Artykuł 19. LICENCJE SĘDZIOWSKIE

1. Do pełnienia funkcji sędziowskich, niezbędne jest posiadanie aktualnej licencji sędziowskiej. Licencja sędziowska wydawana jest przez Zarząd PZJ na **2 lata kalendarzowe (od 1 stycznia do 31 grudnia roku**

następnego), na wniosek osoby zainteresowanej, posiadającej ważne sędziowskie uprawnienia w co najmniej jednej dyscyplinie jeździeckiej. Jeżeli sędzia posiada uprawnienia do licencji w kilku dyscyplinach jeździeckich to wnosi opłatę tylko za jedną dyscyplinę. Wysokość opłaty za licencję wynika z cennika PZJ publikowanego na stronie internetowej Związku.

2. Opłata za licencję pobierana jest przez biuro PZJ. Koszt licencji ustalony jest przez zarząd PZJ i publikowany na stronie internetowej Związku.

3. Warunki otrzymania licencji:

- posiadanie ważnych uprawnień sędziowskich nabytych w wyniku ukończenia kursu podstawowego (okres ważności licencji uzyskanej na kursie organizowanym w IV kwartale roku – jest zaliczany od 1 stycznia roku następnego) lub seminarium licencyjnego;
- wniesienie opłaty za licencję zgodnie z cennikiem PZJ;
- przesłanie do Biura PZJ wniosku o wydanie licencji.

4. Sędziowie będący aktualnie na liście FEI uzyskują licencję sędziego krajowego w swojej dyscyplinie po przesłaniu do biura wniosku o wydanie licencji oraz wniesieniu opłaty zgodnie z cennikiem.

Artykuł 20. KLASY SĘDZIOWSKIE

1. Pełnienie funkcji osób oficjalnych na zawodach jeździeckich, zależy od posiadanej klasy sędziowskiej.

2. Uprawnienia krajowego sędziego jeździeckiego występują w czterech klasach sędziowskich – wymienione w kolejności ich nadawania, które zależą od posiadanych kwalifikacji:

- klasa 3;
- klasa 2;
- klasa 1;
- klasa państwowa - P.

3. Klasy sędziowskie nadaje Kolegium Sędziów Polskiego Związku Jeździeckiego (KS PZJ).

Artykuł 21. MIĘDZYNARODOWY SĘDZIA I KOMISARZ JEŹDZIECKI

1. Międzynarodowym sędzią lub komisarzem jeździeckim może zostać osoba, której uprawnienia zostaną przyznane przez Międzynarodową Federację Jeździecką (FEI – Federation Equestre Internationale).

2. Kandydatów zgłasza do FEI Biuro Polskiego Związku Jeździeckiego, po pozytywnym zaopiniowaniu przez Kolegium Sędziów PZJ.

3a. Warunkiem zgłoszenia kandydata na **Sędziego Międzynarodowego** jest:

- posiadanie co najmniej klasy 1 **sędziowskiej** i aktualnej licencji w danej dyscyplinie jeździeckiej;
- w przypadku komisarza posiadanie co najmniej 2 klasy **sędziowskiej** i aktualnej licencji w danej dyscyplinie jeździeckiej;
- spełnienie wymogów dotyczących kandydatów na sędziów lub komisarzy międzynarodowych zawartych w przepisach FEI danej dyscypliny jeździeckiej;
- aktywność funkcyjna połączona z przestrzeganiem wysokich norm etycznych;

3b. Warunkiem zgłoszenia kandydata na **Komisarza Międzynarodowego** jest:

- posiadanie co najmniej klasy 3 **sędziowskiej** i aktualnej licencji w danej dyscyplinie jeździeckiej od co najmniej 3 lat;
 - uzyskanie pozytywnych opinii: **Komisarza Generalnego PZJ, Przewodniczącego Kolegium Sędziów PZJ i Menagera Dyscypliny;**
 - spełnienie wymogów dotyczących kandydatów na sędziów lub komisarzy międzynarodowych zawartych w przepisach FEI danej dyscypliny jeździeckiej;
 - **aktywność funkcyjna połączona z przestrzeganiem wysokich norm etycznych;**
4. Procedura zdobywania uprawnień międzynarodowych jest opisana szczegółowo w przepisach międzynarodowych poszczególnych dyscyplin jeździeckich. Promocje sędziów międzynarodowych prowadzi Międzynarodowa Federacja Jeździecka (FEI).
5. **Sędzia PZJ, który znajduje się na Liście Stewardów FEI i posiada w danej dyscyplinie minimum 3 klasę sędziowską PZJ oraz aktualną licencję PZJ może pełnić funkcje komisarza na zawodach szczebla regionalnego oraz centralnego.**

6. KURSY I SEMINARIA SĘDZIOWSKIE

- a. Sędzia ma obowiązek aktualizowania swojej wiedzy i uczestniczenia w seminariach licencyjnych i doszkalających.
- b. Organizowane są następujące rodzaje kursów i seminariów:
 - kurs podstawowy - dający tytuł sędziego sportowego i uprawnienia sędziowskie 3 klasy;
 - seminarium licencyjne - aktualizujące uprawnienia sędziowskie;
 - seminarium doszkalające - poszerzające i aktualizujące wiedzę.

3. Ukończenie kursu podstawowego lub seminarium licencyjnego jest jednym z warunków uzyskania uprawnień sędziowskich, ważnych do upływu dwu pełnych lat kalendarzowych (od 1 stycznia do 31 grudnia)(okres ważności licencji uzyskanej na kursie podstawowym organizowanym w IV kwartale roku jest zaliczany od 1 stycznia roku następnego), następujących po roku uzyskania uprawnień. Szczegółowe warunki przedstawione są w p. 19 niniejszego Regulaminu.

4. Ukończenie z wynikiem pozytywnym seminarium licencyjnego, w terminie wybranym przez osobę zainteresowaną mieszczącym się w okresie ważności posiadanych uprawnień, powoduje przedłużenie ważności tych uprawnień.

5. Przedłużenie ważności uprawnień sędziowskich może nastąpić w wyniku spełnienia co najmniej jednego z poniższych warunków:

- uzyskania promocji na wyższą klasę w okresie ważności uprawnień sędziowskich;
- ukończenie seminarium licencyjnego, jak w p. 4.

6. Przedłużenie ważności uprawnień sędziowskich następuje na kolejne **pełne dwa lata kalendarzowe (od 1 stycznia do 31 grudnia roku kolejnego)**, następujące po upływie terminu ważności posiadanych uprawnień.

7. W przypadku nie spełnienia warunków przewidzianych w p.5. przedłużenie ważności uprawnień sędziowskich następuje po pozytywnym ukończeniu seminarium licencyjnego. Ważność tych uprawnień zostaje przedłużona do końca kolejnego roku kalendarzowego (31 grudnia), następującego po roku odnowienia uprawnień sędziowskich.

8. Osoba uprawniona do prowadzenia kursów podstawowych musi spełniać następujące kryteria:

- Posiadać minimum 1 klasę sędziowską z aktualną licencją w danej dyscyplinie
- Wykazać się aktywnością sędziowską jako „Sędzia Główny lub Sędzia PZJ na ZOO”
- Wykazać się aktywnością sędziowską na zawodach międzynarodowych
- Wniosek zainteresowanego
- Zaprezentować programu kursu podstawowego do akceptacji przez Zarząd PZJ
- Posiadać pozytywną opinię Menadżera dyscypliny odnośnie osoby prowadzącej kurs.
- Posiadać pozytywną opinię Kolegium Sędziów PZJ odnośnie osoby prowadzącej kurs.

9. Osoba uprawniona do prowadzenia seminariów licencyjnych musi spełniać następujące kryteria:

- Posiadać aktualne uprawnienia sędziego międzynarodowego FEI w danej dyscyplinie
- Posiadać aktualną licencję PZJ w danej dyscyplinie
- Wniosek zainteresowanego
- Zaprezentować program kursu licencyjnego
- Posiadać pozytywną opinię Kolegium Sędziów PZJ

10. Zatwierdzona przez KS PZJ lista wykładowców i egzaminatorów uprawnionych do prowadzenia zajęć na kursach podstawowych i seminariach licencyjnych jest publikowana na stronie internetowej PZJ.

11. Kursy sędziowskie i seminaria licencyjne muszą być zgłoszone do Biura PZJ. Po zatwierdzeniu przez KS PZJ informacja o kursie lub seminarium jest publikowana na stronie internetowej PZJ.

Seminaria dokształcające muszą być zgłoszone do Biura PZJ. Po otrzymaniu zgłoszenia informacja o kursie lub seminarium jest publikowana na stronie internetowej PZJ.

12. Organizator zgłasza wykładowców i egzaminatorów uprawnionych do prowadzenia zajęć na kursach i seminariach, z listy osób opublikowanej przez KS PZJ.

13. Organizator wyznacza kierownika kursu. Kierownik kursu odpowiada za:
- organizację zakwaterowania i wyżywienia uczestników kursu, wykładowców i egzaminatorów;
 - zebranie niezbędnych, wypełnionych dokumentów i zdjęć;
 - zorganizowanie obowiązkowego egzaminu;
 - dostarczenie do Biura PZJ kompletu dokumentów uczestników, w terminie 14 dni od daty jego zakończenia
14. Kurs kończy się egzaminem. Komisję egzaminacyjną stanowią wykładowcy kursu. KS PZJ może delegować swojego przedstawiciela do komisji egzaminacyjnej. Formę egzaminu ustala komisja egzaminacyjna. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej podpisuje protokół egzaminacyjny i jest odpowiedzialny za przesłanie go do Biura PZJ w ciągu 7 dni od zakończenia kursu lub seminarium.
15. Kandydaci na kurs podstawowy mogą przystąpić do zajęć pod warunkiem złożenia u kierownika wypełnionego wniosku o nadanie licencji. Pozostałe niezbędne dokumenty osobowe muszą być dostarczone kierownikowi kursu. Niedostarczenie dokumentów może spowodować skreślenie kandydata z listy absolwentów kursu.
16. Kursy są organizowane oddzielnie w każdej dyscyplinie jeździeckiej.
17. Kursy podstawowe nie mogą pełnić roli seminarium licencyjnego, w którym udział jest warunkiem przedłużenia ważności uprawnień sędziowskich.
18. KS PZJ w wyjątkowych przypadkach - w celu odnowienia uprawnień sędziowskich - może wyrazić zgodę na przeprowadzenie eksternistycznego egzaminu licencyjnego.

7. NADAWANIE UPRAWNIENÍ KLASY 3

- a. Nadanie tytułu sędziego sportowego oraz uprawnień sędziowskich klasy 3 w danej dyscyplinie jeździeckiej oraz licencji sędziowskiej następuje po ukończeniu kursu sędziowskiego i spełnieniu warunków określonych art. 17 i 19
- b. Po zdaniu egzaminu kończącego kurs sędziowski i dostarczeniu kompletu wymaganych dokumentów, do

Biura PZJ, dane nowo mianowanych sędziów są umieszczane w ewidencji prowadzonej przez Biuro.

- c. Sędzia klasy 3 może być członkiem zespołu orzekającego komisji sędziowskiej.
- d. Sędziowie z klasą 3 mogą, po odpowiednim przeszkoleniu i za-akceptowaniu przez sędziego głównego zawodów, pełnić funkcję sędziów przeszkodowych w dyscyplinach: WKKW i powożeniu.

8. LISTY INTERNETOWE I LEGITYMACJE SĘDZIOWSKIE

- a. Zmiany w ewidencji sędziów dotyczące uzyskania uprawnień sędziowskich, ich klas lub licencji są aktualizowane na bieżąco.
- b. Sędziowie mogą pełnić odpowiednie funkcje na zawodach od momentu opublikowania faktu otrzymania licencji sędziowskiej na stronie internetowej PZJ.
- c. W ciągu 30 dni od momentu dostarczenia do Biura PZJ kompletu dokumentów, sędziowie którym nadana została w jednej z dyscyplin 3 klasa sędziowska lub uzyskali promocje na wyższą klasę sędziowską, otrzymują legitymacje sędziowskie.

9. PROMOCJA SĘDZIÓW Z KLASY 3 NA 2

- a. Warunkiem rozpoczęcia ścieżki awansowej jest wybór promotora wg zasad określonych w danej dyscyplinie. Procedurę promocji z klasy 3 na klasę 2 sędziowską prowadzą WZJ-ty
- b. Klasę 2 sędziowską nadaje KS PZJ na wniosek Zarządu WZJ lub z własnej inicjatywy.
- c. Obowiązkiem KS WZJ jest weryfikacja wniosków promocyjnych pod kątem spełnienia warunków promocji przez kandydata. Dokumentacja musi być zarchiwizowana i dostępna na wniosek zainteresowanego lub KS PZJ.
- d. Warunki awansu z klasy 3 na 2 w poszczególnych dyscyplinach opisują artykuły 26 do 32.
- e. W trakcie jednego dnia zawodów można zaliczyć tylko jedną funkcję sędziowską wymaganą do awansu.

10. PROMOCJA Z KLASY SĘDZIOWSKIEJ 3 NA 2 W DYSCYPLINIE UJEŹDŻENIA

Warunkiem rozpoczęcia ścieżki awansowej jest wybór promotora z listy KS PZJ.

Sędzia ubiegający się o awans, ma obowiązek:

- a. Posiadać jedno z poniższych uprawnień:
 - Srebrną Odznakę Jeździecką;
 - dowolną klasę sportową w ujeżdżeniu;
 - uprawnienia szkoleniowe licencjonowanego instruktora sportu lub licencjonowanego trenera w jeździectwie.
 - b. Pełnić każdą z poniższych funkcji sędziowskich, minimum 2 razy, na co najmniej 5 różnych zawodach:
 - sekretarza sędziego i asystenta sędziego przy literze C;
 - asystenta komisarza.
3. Sędziować samodzielnie (z sekretarzem; jako sędzia – praktykant, którego wyniki nie są zaliczane do oficjalnych wyników konkursu:
1. na zawodach regionalnych, i uzyskać przynajmniej 3 razy pozytywną oceną sędziego, który prowadził dany konkurs;
 2. na zawodach ogólnopolskich, i uzyskać przynajmniej 2 razy pozytywną oceną sędziego, który prowadził dany konkurs.

Podpisana opinia musi zawierać datę, miejsce i rangę zawodów oraz klasę sędziowanych konkursów. Opinie należy zebrać u 3 różnych sędziów. Praktykę taką można odbywać po dwóch latach od uzyskania uprawnień sędziego klasy 3 i pełnienia w tym czasie funkcji wymienionych w pkt. 2 niniejszego artykułu.

4. Po spełnieniu wymogów z pkt. 1-3 i stwierdzeniu gotowości kandydata do otrzymania awansu promotor wystawia opinię i wysyła w uzgodnieniu z zainteresowanym wniosek do KS WZJ lub KS PZJ o skierowanie sędziego z 3 klasą na centralny egzamin promocyjny.

11. PROMOCJA Z KLASY SĘDZIOWSKIEJ 3 NA 2 W DYSCYPLINIE SKOKÓW

Warunkiem rozpoczęcia ścieżki awansowej jest wybór promotora z listy KS PZJ. Sędzia ubiegający się o awans, ma obowiązek:

- a. Pełnić każdą z poniższych funkcji sędziowskich minimum 6 razy, przynajmniej na 8 różnych zawodach:

- sekretarza komisji sędziowskiej;
 - sędziego mierzącego czas;
 - asystenta komisarza.
- b. Prowadzić konkursy, pod nadzorem sędziego głównego, przynajmniej 10 razy, na nie mniej niż 4 różnych zawodach regionalnych i uzyskać pozytywną opinię sędziego głównego tych zawodów. Podpisana opinia musi zawierać datę, miejsce i rangę zawodów oraz rodzaj prowadzonych konkursów. Opinię należy zebrać u 3 różnych sędziów.
- Praktykę taką można odbywać po dwóch latach od uzyskania uprawnień sędziego klasy 3 i pełnienia w tym czasie funkcji wymienionych w pkt. 1 niniejszego artykułu.
- c. Spełnienie wymogów z pkt. 1 i 2 jest warunkiem skierowania sędziego z klasą 3 przez KS WZJ, na wniosek zainteresowanego, na egzamin promocyjny.
- d. Sędzia klasy 3 może – o ile posiada takie uprawnienia – pełnić funkcje sędziego konkursów na styl jeźdźca. Uprawnienia takie nadaje Komisja Skoków po odbyciu kursu i zaliczeniu praktyki.

12. PROMOCJA Z KLASY SĘDZIOWSKIEJ 3 NA 2 W DYSCYPLINIE WKKW

Warunkiem rozpoczęcia ścieżki awansowej jest wybór promotora z listy KS PZJ. Sędzia ubiegający się o awans, ma obowiązek:

- a. Pełnić funkcje komisarza: przy przeglądzie koni, nadzorującego stajnie, na placu treningowym i rozprężalni, sprawdzającego rzędy i ubiory - minimum 5 razy na co najmniej 3 różnych zawodach.
- b. Pełnić każdą z poniższych funkcji sędziowskich minimum 1 raz, na co najmniej 3 różnych zawodach:
 - w próbie ujeżdżenia: sekretarza sędziego;
 - w próbie terenowej: sędziego przy przeszkodzie;
 - w próbie skoków:
 - sekretarza komisji sędziowskiej;
 - sędziego mierzącego czas.
- c. Uzyskać klasę 2 w dyscyplinie ujeżdżenia.
- d. Spełnienie wymogów z pkt. 1 - 3 jest warunkiem koniecznym skierowania sędziego z klasą 3 przez KS

WZJ, na wniosek zainteresowanego, na egzamin promocyjny.

- e. Sędzia z klasą 3 może pełnić funkcję sędziego konkursów z oceną stylu konia (Mistrzostwa Młodych Koni).

13. PROMOCJA Z KLASY SĘDZIOWSKIEJ 3 NA 2 W DYSCYPLINIE POWOŻENIA

Warunkiem rozpoczęcia ścieżki awansowej jest wybór promotora z listy KS PZJ. Sędzia ubiegający się o awans, ma obowiązek:

- a. Pełnić funkcje komisaryczne: przy przeglądzie koni, nadzorującego stajnie, na placu treningowym i rozprężalni, sprawdzającego uprząże, ubiory i pojazdy - minimum 5 razy.
- b. Pełnić każdą z poniższych funkcji sędziowskich minimum 1 raz:
 - sekretarza sędziego w konkursie ujeżdżenia;
 - sędziego mierzącego czas w maratonie;
 - sędziego obserwatora w maratonie;
 - sędziego na placu konkursowym;
 - asystenta sędziego przy przeszkodzie w maratonie;
- c. Samodzielnie sędziować konkursy ujeżdżenia (z sekretarzem, jako sędzia-praktykant, którego oceny nie są zaliczane do oficjalnych wyników konkursu) i uzyskać minimum 3 razy pozytywną ocenę u sędziego promotora.
- d. Spełnienie wymogów z pkt. 1 - 3 jest warunkiem koniecznym skierowania sędziego z klasą 3 przez KS WZJ, na wniosek zainteresowanego, na egzamin promocyjny.

14. PROMOCJA Z KLASY SĘDZIOWSKIEJ 3 NA 2 W DYSCYPLINIE WOLTYŻERKI

Warunkiem rozpoczęcia ścieżki awansowej jest wybór promotora z listy KS PZJ. Sędzia ubiegający się o awans, ma obowiązek:

- a. Pełnić funkcje komisaryczne: przy przeglądzie koni, nadzorującego stajnie, na placu treningowym i rozprężalni,

sprawdzającego ubiory i rzędy - minimum 3 razy na 3 różnych zawodach.

b. Pełnić każdą z poniższych funkcji sędziowskich minimum 1 raz, na co najmniej 3 różnych zawodach:

- sekretarza sędziego;
 - asystenta sędziego przy ocenianiu konia, i uzyskanie pozytywnej opinii sędziego promotora na arkuszu praktyk;
 - asystenta sędziego przy ocenianiu konkursu lonżowania i uzyskanie pozytywnej opinii sędziego promotora na arkuszu praktyk;
- c. Sędziować samodzielnie konkursy kat. A, B, C, D, (z sekretarzem; jako sędzia-praktykant, którego oceny nie są zaliczane do oficjalnych wyników zawodów) i uzyskać pozytywną opinię sędziego promotora na arkuszu praktyk. Praktykę taką można odbywać po dwóch latach od uzyskania uprawnień sędziego klasy 3
- d. Spełnienie wymogów z pkt. 1 -3 jest warunkiem koniecznym skierowania sędziego z klasą 3 przez KS WZJ, na wniosek zainteresowanego, na egzamin promocyjny.

15. PROMOCJA Z KLASY SĘDZIOWSKIEJ 3 NA 2 W DYSCYPLINIE RAJDÓW

Warunkiem rozpoczęcia ścieżki awansowej jest wybór promotora z listy KS PZJ. Sędzia ubiegający się o awans, ma obowiązek:

- a. Pełnić funkcje komisaryczne: przy przeglądzie koni, nadzorującego stajnie i rozprężalni, sprawdzającego ubiory i rzędy - minimum 3 razy na 3 różnych zawodach.
- b. Pełnić każdą z poniższych funkcji sędziowskich minimum 1 raz, na co najmniej 3 różnych zawodach:
- sekretarza sędziego przy bramce weterynaryjnej;
 - asystenta sędziego na linii startu i mety;
- c. Spełnienie wymogów z pkt. 1 i 2 jest warunkiem koniecznym skierowania sędziego z klasą 3 przez KS WZJ, na wniosek zainteresowanego, na egzamin promocyjny.

16. PROMOCJA Z KLASY SĘDZIOWSKIEJ 3 NA 2 W DYSCYPLINIE REINING

Warunkiem rozpoczęcia ścieżki awansowej jest wybór promotora z listy KS PZJ. Sędzia ubiegający się o awans, ma obowiązek:

- a. Pełnić każdą z niżej wymienionych funkcji, minimum 1 raz, na co najmniej 2 różnych zawodach:
 - sekretarza sędziego;
 - asystenta komisarza
- b. Samodzielne sędziować na zawodach szczebla regionalnego, (z sekretarzem, jako sędzia-praktykant, którego wyniki nie są zaliczane do oficjalnych wyników konkursu) i uzyskać minimum 3 razy pozytywną ocenę u sędziego promotora;
- c. Samodzielne sędziować na zawodach szczebla centralnego, (z sekretarzem, jako sędzia-praktykant, którego wyniki nie są zaliczane do oficjalnych wyników konkursu) i uzyskać minimum 1 raz pozytywną ocenę u sędziego promotora;
- d. Spełnienie wymogów z pkt. 1-3 jest warunkiem koniecznym skierowania sędziego z klasą 3 przez KS WZJ, na wniosek zainteresowanego, na egzamin promocyjny.

17. PROMOCJA SĘDZIÓW Z KLASY 2 NA 1

- a. Procedurę promocji z klasy 2 na klasę 1 prowadzi promotor z listy promotorów PZJ w danej dyscyplinie. wybrany
- b. Warunkiem awansu z klasy 2 na klasę 1 sędziowską jest:
 - wybór promotora;
 - zrealizowanie ustalonego przez sędziego-promotora programu awansowego;
 - przedstawienie wniosku promotora o skierowanie na egzamin centralny, zawierającego opis osobowy kandydata, opis dotychczasowego doświadczenia sędziowskiego;
 - zdanie egzaminu teoretycznego i praktycznego.

18. KLASA PAŃSTWOWA

- a. Przyznanie sędziemu klasy państwowej jest docenieniem:
 - aktywności sędziowskiej;

- postawy etycznej reprezentowanej przez cały okres działalności;
- zasług w dziedzinie szkolenia młodych sędziów;
- powszechnej, dobrej opinii o kandydacie.
 - b. Warunkiem przyznania sędziemu klasy państwowej w danej dyscyplinie jeździeckiej jest:
 - posiadanie przez kandydata co najmniej klasy 1 sędziowskiej i aktualnej licencji;
 - pisemna rekomendacja udzielona przez dwóch sędziów posiadających klasę państwową;
 - staż sędziowski powyżej 25 lat;
 - pozytywna opinia KS PZJ.

19. SĘDZIA PROMOTOR

- a. Promotorem jest sędzia znajdujący się na liście promotorów, prowadzonej przez KS PZJ, co daje uprawnienia do opieki nad ścieżką awansową kandydata.
 - b. Zadaniem promotora jest przygotowanie sędziego do zmiany klasy
i praktyczne sprawdzenie:
 - kwalifikacji merytorycznych;
 - predyspozycji do pełnienia funkcji sędziego głównego zawodów;
 - ocena postawy etycznej.
3. Osoba uprawniona do prowadzenia promocji sędziów z klasy 3 na 2 musi spełniać stępujące kryteria:
- Posiadać uprawnienia minimum klasy pierwszej z aktualną licencją w danej dyscyplinie
 - Wniosek zainteresowanego
 - Posiadać pozytywną opinię Kolegium Sędziów WZJ lub PZJ
4. Osoba uprawniona do prowadzenia promocji sędziów z klasy 2 na 1 lub wyższą musi spełniać stępujące kryteria:
- Posiadać aktualne uprawnienia międzynarodowe w danej dyscyplinie
 - Posiadać aktualną licencję PZJ w danej dyscyplinie
 - Wniosek zainteresowanego
 - Posiadać pozytywną opinię Kolegium Sędziów PZJ
-
5. Promotorów powołuje i odwołuje KS PZJ.
6. Lista promotorów jest publikowana na stronie PZJ.

20. EGZAMIN PROMOCYJNY

- a. Organizacja egzaminu przy awansie z klasy 3 na 2 pozostaje w gestii KS WZJ lub KS PZJ. Po przeprowadzeniu egzaminu z klasy 3 na 2 i stwierdzeniu gotowości kandydata do awansu, KS WZJ wnioskuje do KS PZJ o nadanie klasy.
- b. Po stwierdzeniu gotowości kandydata do otrzymania awansu z klasy 2 na 1 promotor wnioskuje do KS PZJ o przeprowadzenie egzaminu centralnego. KS PZJ analizuje dostarczone dokumenty i dokonuje oceny realizacji procedur awansowych. W przypadku pozytywnej opinii, kandydat kierowany jest na egzamin promocyjny.
- c. W przypadku egzaminowania sędziów z klasy 3 na 2, egzamin może być przeprowadzany na zawodach regionalnych przez sędziego z listy promotorów i sędziego klasy 1 z macierzystego WZJ-tu.
- d. W przypadku egzaminowania sędziów z klasy 2 na 1, egzamin jest przeprowadzany na zawodach ogólnopolskich, a w komisji sędziowskiej musi znajdować się sędzia wyznaczony przez KS PZJ. Komisja egzaminacyjna składa się z minimum 2 osób.
- e. Egzaminy promocyjne są zgłaszane do Biura PZJ. Zgłoszenie powinno zawierać listę kandydatów, którzy podlegają egzaminowi. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej przesyła protokół egzaminacyjny z do Biura PZJ. Po pozytywnym rozpatrzeniu przez KS PZJ informacja o awansie jest publikowana na stronie.

21. OCENA SĘDZIEGO

- a. Ocena sędziego przeprowadzana jest:
 - w przypadku awansu – przez sędziego-promotora;
 - na żądanie kolegów sędziów PZJ lub WZJ.
- b. W przypadku negatywnej oceny działalności merytorycznej lub postawy etycznej sędziego, KS PZJ może:
 - wysłać do sędziego list pouczający;
 - odrzucić wniosek awansowy;

- skierować sędziego na seminarium doszkalające;
- skierować sędziego na egzamin centralny;
- wnioskować o zawieszenie ważności licencji sędziego;
- wystąpić o wykreślenie sędziego z listy sędziów FEI;
- skierować sprawę do komisji prawa i dyscypliny PZJ,
- wnioskować o zawieszenie ważności licencji do momentu ogłoszenia prawomocnego orzeczenia.

c. Od decyzji KS PZJ przysługuje odwołanie do zarządu PZJ.

22. UJEŹDZENIE - UPRAWNIENIA SĘDZIOWSKIE

a. Sędzia klasy 3 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:

- sekretarza sędziego;
- asystenta sędziego przy literze C;
- asystenta komisarza.

b. Sędzia klasy 2 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:

- sędziego głównego na ZR;
- członka komisji sędziowskiej;
- komisarza;
- sędziego próby ujeżdżenia w dyscyplinie WKKW (do klasy P włącznie);
- wszystkie funkcje sędziego klasy 3.

23. SKOKI - UPRAWNIENIA SĘDZIOWSKIE

1. Sędzia klasy 3 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:

- sekretarza komisji sędziowskiej;
- sędziego mierzącego czas;
- asystenta komisarza;

2. Pod bezpośrednim nadzorem sędziego głównego:

- sędziego dyktującego błędy;
- sędziego prowadzącego konkurs.

3. Sędzia klasy 2 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:

- sędziego głównego na ZR;
- członka komisji sędziowskiej;

- komisarza;
- sędziego przy rowie z wodą;
- wszystkie funkcje sędziego klasy 3.

24. WKKW - UPRAWNIENIA SĘDZIOWSKIE

a. Sędzia klasy 3 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:

- w próbie ujeżdżenia:
 - sekretarza sędziego;
 - asystenta sędziego przy literze C;
 - asystenta komisarza
- w próbie terenowej:
 - sędziego w wyznaczonych miejscach zatrzymań;
 - sędziego przy przeszkodzie w próbie terenowej;
 - asystenta komisarza
- w próbie skoków:
 - sekretarza komisji sędziowskiej;
 - sędziego mierzącego czas;
 - asystenta komisarza.

b. Sędzia klasy 2 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:

- sędziego głównego na zawodach krajowych do kl. P;
- członka komisji sędziowskiej;
- sędziego startu i mety próby terenowej
- komisarza;
- sędzia klasy 2 może pełnić wszystkie funkcje sędziego klasy 3.
- funkcje sędziego w dyscyplinie ujeżdżenia na zawodach regionalnych, w konkursach do klasy C włącznie.

25. POWOŻENIE - UPRAWNIENIA SĘDZIOWSKIE

a. Sędzia klasy 3 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:

- sekretarza lub asystenta sędziego w konkursie ujeżdżenia;
- sędziego startera w maratonie;
- sędziego mierzącego czas odcinków w maratonie;
- sędziego obserwatora w maratonie;
- asystenta sędziego przy przeszkodzie w maratonie;

- sędziego na placu konkursowym;
- asystenta komisarza;
- sędzia z klasą 3 może być wyznaczony do pełnienia funkcji sędziego przy przeszkodzie w maratonie.
 - b. Sędzia klasy 2 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:
 - sędziego w konkursie ujeżdżenia;
 - sędziego przeszkodowego w maratonie;
 - komisarza;
 - wszystkie funkcje sędziego klasy 3.
 -

26. WOLTYŻERKA - UPRAWNIENIA SĘDZIOWSKIE

- a. Sędzia klasy 3 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:
 - sekretarza lub asystenta sędziego;
 - asystenta komisarza.
 - b. Sędzia klasy 2 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:
 - sędziego głównego na ZR;
 - członka komisji sędziowskiej;
 - szefa komisarzy na ZR;
 - komisarza;
 - wszystkie funkcje sędziego klasy 3.

27. RAJDY – UPRAWNIENIA SĘDZIOWSKIE

- a. Sędzia klasy 3 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:
 - sekretarza sędziego przy bramce weterynaryjnej;
 - sekretarz lek. weterynarii;
 - asystenta sędziego na starcie i mecie;
 - asystenta komisarza;
 - sędziego przy wadze.
 - b. Sędzia klasy 2 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:
 - sędziego głównego na ZR;

- członka komisji sędziowskiej;
- komisarza;
- sędziego na linii startu i mety
- sędziego przy wadze;
- komisarza przy przeglądzie koni;
- wszystkie funkcje sędziego klasy 3.

28. REINING - UPRAWNIENIA SĘDZIOWSKIE

a. Sędzia klasy 3 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:

- sekretarza sędziego;
- asystenta komisarza.

b. Sędzia klasy 2 może na zawodach pełnić poniższe funkcje:

- sędziego głównego na ZR;
- członka komisji sędziowskiej na ZR lub wyższych;
- komisarza.

29. UPRAWNIENIA SĘDZIÓW Z KLASĄ 1

a. Sędziowie posiadający klasę 1 mogą pełnić funkcje sędziowskie w dyscyplinach jeździeckich w których posiadają aktualne licencje:

- na zawodach krajowych wszelkie funkcje sędziowskie i komisaryczne;
- na zawodach międzynarodowych rozgrywanych w Polsce funkcje:
 - członka komisji sędziowskiej;
 - komisarza;
- b. Sędziowie posiadający klasę 1 w dyscyplinie ujeżdżenia są uprawnieni do sędziowania próby ujeżdżenia w dyscyplinie WKKW na zawodach krajowych.
- c. Pełnienie funkcji sędziowskich na zawodach międzynarodowych rozgrywanych w Polsce, przez sędziego posiadającego tylko uprawnienie krajowe, jest uwarunkowane znajomością oficjalnego języka FEI.

30. SĘDZIOWIE SENIORZY

- a. Sędziowie mogą pełnić funkcje sędziowskie do kalendarzowego końca roku w którym ukończyli 70 lat.
 - b. Sędzia w stanie spoczynku, posiadający przynajmniej klasę 1, może pełnić na zawodach krajowych funkcje:
 - przewodniczącego komisji odwoławczej – jeżeli posiada aktualną licencję sędziowską;
 - członka komisji odwoławczej.
 - c. Sędzia w stanie spoczynku posiadający przynajmniej 1 klasę, może - po akceptacji KS PZJ - być wykładowcą na kursach sędziowskich.
 - d. Przedłużenie licencji sędziego powyżej 70 roku życia może nastąpić w przypadku
 - a. Sędziów, którzy znajdują się na liście FEI i posiadają przedłużenie okresu sędziowskiego zaakceptowane przez FEI oraz posiadają licencję PZJ.
 - b. Sędziów promotorów, którzy aktualnie prowadzą sędziów niższych klas
 - c. Na wniosek zainteresowanego
 - d. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Kolegium Sędziów PZJ
- W przypadku ustanie kryteriów nr 4a i 4b uprawnienia wygasają.
- e. KS PZJ może przedłużyć ważność uprawnień sędziowskich na wniosek zainteresowanego maksymalnie dwukrotnie po 2 lata.

31. ODZNAKI SĘDZIOWSKIE

- a. Osobom, które uzyskały uprawnienia sędziowskie i złożyły ślubowanie sędziowskie przysługuje prawo noszenia odznaki sędziowskiej.
- b. Odznaki organizacyjne nie mogą być noszone w okresie obowiązywania kary czasowej dyskwalifikacji. Prawomocnie orzeczona kara dyskwalifikacji dożywotniej pociąga za sobą utratę prawa do noszenia odznaki sędziowskiej.

32. HONOROWA STATUETKA KOLEGIUM SĘDZIÓW

- a. Wyróżnieniem nadawanym aktywnym sędziom z wieloletnią praktyką, którzy położyli szczególne zasługi dla

rozwoju jeździectwa w Polsce jest Honorowa Statuetka Kolegium Sędziów.

- b. Statuetka Honorowa jest wyrazem uznania etyki, wiedzy, bezstronności, niezależności i sprawności sędziowskiej, umiejętności i dużego zaangażowania w sędziowaniu oraz współpracy z kolegium sędziów.
- c. Statuetkę honorową można nadać sędziom aktywnie uczestniczącym w pracach komisji sędziowskich oraz kolegium sędziów. Należy zwrócić uwagę na sędziowanie zawodów międzynarodowych, a w szczególności na zawody najwyższej rangi: Igrzyska Olimpijskie, Mistrzostwa Świata, Kontynentu lub Polski.
- d. Statuetka honorowa może być przyznana po 25 latach aktywnej działalności sędziowskiej.
- e. Statuetkę honorową przyznaje w tajnym głosowaniu Kolegium Sędziów PZJ w pełnym składzie członków. Wymagana jest zwykła większość głosów.
- f. Wzór statuetki honorowej zawiera załącznik nr 9.
- g. Statuetki honorowe są numerowane. Ewidencję prowadzi KS PZJ lub na jego zlecenie Biuro PZJ.
- h. Wniosek o przyznanie honorowej statuetki mają prawo składać KS PZJ i KS WZJ. Wniosek powinien być uzasadniony oraz poparty pozytywnym zaopiniowaniem przez trzech sędziów o najwyższych uprawnieniach i długim stażu sędziowskim.
- i. Wręczenie statuetek honorowych i odznak sędziowskich winno być organizowane w sposób uroczysty w czasie zawodów lub innych oficjalnych imprez jeździeckich.

ZAŁĄCZNIK NR 1 MINIMALNA LICZBA OSÓB OFICJALNYCH

Zawarte w poniższych tabelach liczby osób oficjalnych, są liczbami minimalnymi, ale organizatorzy mogą powołać liczniejsze komisje sędziowskie, uzgodnione z sędzią głównym zawodów, również ze względu na pracę w nich sędziów odbywających praktykę. Niespełnienie zawartych w tabelach wymogów liczbowych, spowoduje, że wyniki konkursów nie będą zaliczane do rankingów i uzyskania klas sportowych.

1. Ujeżdżenie.

Lp.	Funkcja	MP, finał PP, finał OOM	ZO	ZR ^(a)
1.	Komisja sędziowska	3 - 5	3	2
2.	Komisarze (1 w komisji)	2	1	1
3.	Komisja Odwoławcza	2	-	-
4.	Gospodarz toru (może być w komisji)	1	1	1
5.	Delegat weterynaryjny	1	-	-
6.	Lek. weterynarii zawodów	1	1	1
7.	Sędziowie pomocniczy – sekretarze	Zgodnie z liczbą sędziów		

Uwaga:

Jedna komisja nie powinna sędziować na czworoboku więcej niż 40 przejazdów dziennie. Gdy liczba startów przekracza o 10% powyższy limit należy powołać kolejną komisję lub rozgrywać zawody w ciągu większej liczby dni.

(a) – Eliminacje OOM – wg regulaminu Olimpiady

2. Skoki przez przeszkody.

Lp.	Funkcja	MP, FPP finał OOM	ZO	ZR ^(a)
1.	Komisja sędziowska	4	3	3
2.	Min. liczba sędziów z kl. 1	3	2	-
3.	Min. liczba sędziów z kl. 2	-	-	2
4.	Komisarze	2	2	1
5.	Komisja odwoławcza	2	-	-
6.	Gospodarz toru	1	1	1
7.	Asystent gospodarza toru	1	1	-
8.	Delegat techniczny	1	-	-
9.	Delegat weterynaryjny	1	-	-
10.	Lek. weterynarii zawodów	1	1	1

(a). Eliminacje OOM – wg regulaminu Olimpiady

Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego – minimalne obsady osób oficjalnych stanowią załącznik do aktualnie obowiązującego Regulaminu WKKW.

3. Powożenie

Lp.	Funkcja	MP	ZO
1.	Komisja sędziowska	5	3
2.	Min. Liczba sędziów z kl. 1	5	2
3.	Komisarze	2	2
4.	Delegat techniczny	1	1
5.	Komisja odwoławcza	2	-
6.	Gospodarz toru	1	1
7.	Asystent gospodarza toru	-	-
8.	Delegat weterynaryjny	1	-
9.	As. delegata wet.	-	-
10.	Lek. weterynarii zawodów	1	1
11.	Sędzia w biurze zawodów	-	-
12.	Sędziowie przeszkodowi, startowi, pomocniczy itp.	Liczba w uzgodnieniu z DT	

Uwaga: Liczba przejazdów, które może sędziować jedna komisja sędziowska na czworoboku nie powinna przekraczać 40 dziennie. Gdy liczba startów przekracza o 10% powyższy limit należy powołać kolejną komisję lub rozgrywać próbę ujeżdżenia w ciągu większej liczby dni.

Wszyscy sędziowie, komisarze, delegaci techniczni, asystenci delegatów technicznych, gospodarze toru, asystenci gospodarzy toru pełniący funkcje podczas zawodów w powożeniu muszą posiadać aktualne licencje w dyscyplinie Powożenie przyznane przez PZJ.

Delegaci weterynaryjni muszą posiadać uprawnienia do pełnienia funkcji podczas zawodów (zgodnie z przepisami weterynaryjnymi) i znajdować się na aktualnej liście PZJ.

W zawodach zaprzęgowych – MP i ZO komisarzem może być osoba znajdująca się na aktualnej Liście komisarzy FEI lub osoba posiadająca 2 klasę sędziowską w powożeniu i aktualną licencję w powożeniu. W zawodach krajowych w klasach L i N komisarzem może być osoba posiadająca 2 klasę sędziowską i aktualną licencję w powożeniu.

Funkcję Delegata Technicznego może pełnić członek Komisji Sędziowskiej, który posiada takie uprawnienia i licencję.

4. Wołyżerka

Lp.	Funkcja	MP, PP	ZO	ZR
1.	Komisja sędziowska z sędzią PZJ	3	3	2
2.	Liczba sędziów z min. kl.1	2	2	-
3.	Liczba sędziów z min. kl. 2	1	-	1
4.	Komisarze	2	2	1
5.	Komisja Odwoławcza	2	-	-
6.	Delegat techniczny	1	-	-

7.	Delegat weterynaryjny	1	-	-
8.	Lek. weterynarii- członek kom. wet.	1	-	-
9.	Lek. weterynarii zawodów	1	1	1
10.	Sędziowie pomocniczy - sekretarze	3	3	2

5. Rajdy

Lp.	Funkcja	MP	ZO	ZR
1.	Komisja sędziowska	3	3	3
2.	Liczba sędziów z min. kl.1	2	2	-
3.	Liczba sędziów z min. kl. 2	1	-	1
4.	Komisarze	2	2	1
5.	Komisja Odwoławcza	2	-	-
6.	Sędzia w biurze zawodów	1	1	1
7.	Gospodarz toru	1	1	1
8.	Delegat techniczny	1	1	1
9.	Delegat weterynaryjny	1	1	-
10.	Lek. weterynarii- członek kom. wet.	3	3	2
11.	Lek. weterynarii zawodów	1	1	1
12.	Sędziowie startowi, pomocniczy	w uzgodnieniu z del. techn.		

Uwaga: Na jednego lekarza weterynarii może przypadać maksymalnie 15 koni.

6. Reining

Lp.	Funkcja	MP	ZO	ZR
1.	Komisja sędziowska	3	3	2
2.	Liczba sędziów z min. kl.1	2	2	-
3.	Liczba sędziów z min. kl. 2	1	-	1
4.	Komisarze	2	1	1
5.	Komisja Odwoławcza	2	-	-
6.	Gospodarz toru	1	1	1
7.	Delegat techniczny	1	-	-
8.	Delegat weterynaryjny	1	-	-
9.	Członek kom. wet.	1	1	-
10.	Lek. weterynarii zawodów	1	1	1
11.	Sędziowie pomocniczy	w uzgodnieniu z SG		